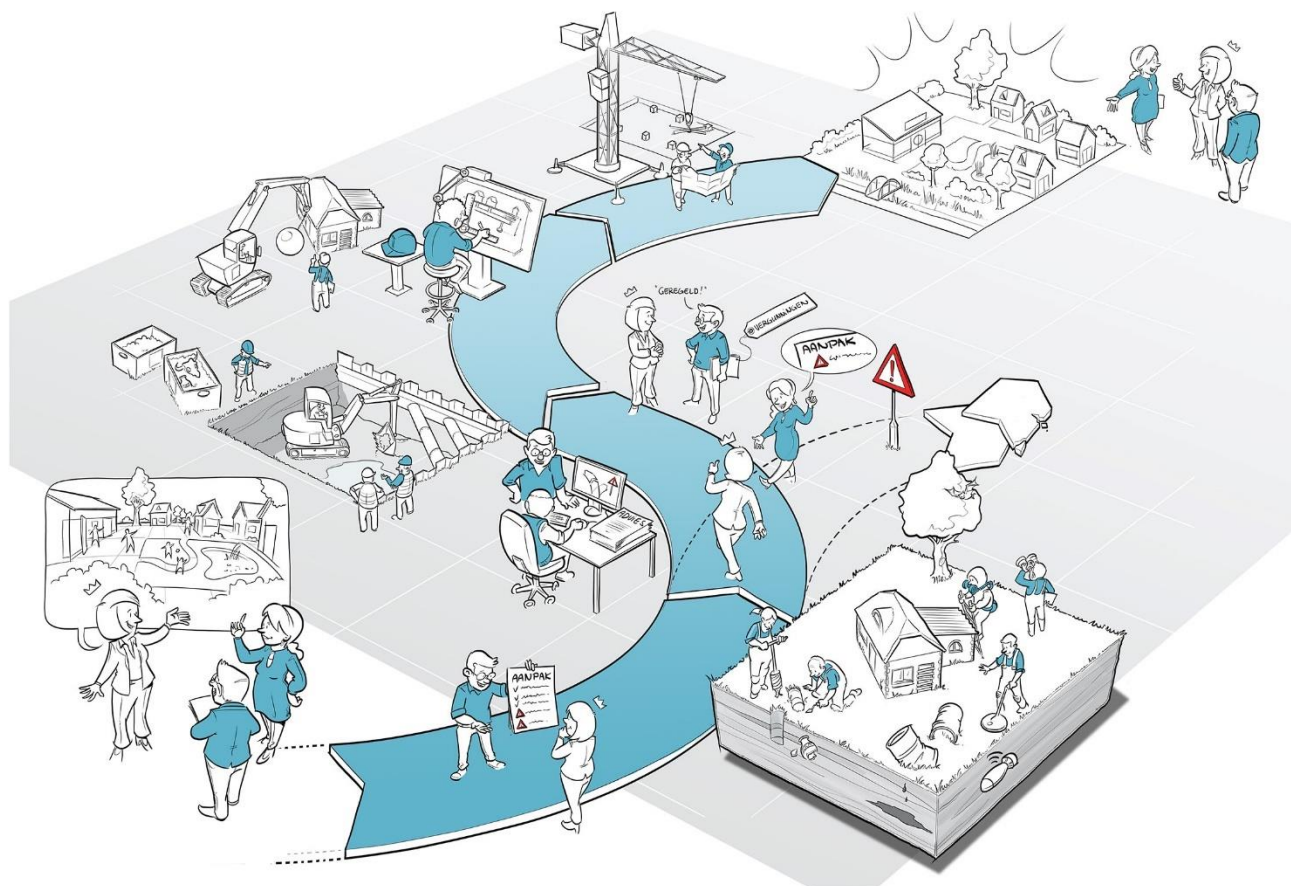

integrale expertise bij ruimtelijke ontwikkeling

Quickscan Wet natuurbescherming Winkelcentrum de Kopermolen, Leiden

IDDS
's-Gravendijckseweg 37
2201 CZ Noordwijk
IDDS.nl

Postbus 126
2200 AC Noordwijk
info@idds.nl
071 - 402 8586

IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V.
KvK: 09157054
BTW: NL 815255172 B01
IBAN: NL21 RABO 0364 6212 22

Rapport

Quickscan Wet natuurbescherming

Locatie : Winkelcentrum de Kopermolen, Leiden
Kenmerk : A1163-03/DME/rap1
Datum : 9 augustus 2021

Auteur : Dhr. D. van der Meer
Vrijgave : Dhr. J. den Houdijker
Email : dvdmeer@idds.nl
Telefoon : 06 8276 3301

Opdrachtgever : Van der Vorm Vastgoed
t.a.v. Dhr. L. van Nieuwkoop
3001 KH Rotterdam

© IDDS b.v. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van Van der Vorm Vastgoed is op 3-8-2021 een ecologische quickscan uitgevoerd aan het winkelcentrum de Kopermolen te Leiden. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar Hoofdstuk 6 Conclusie en advies.

Binnen het winkelcentrum zullen diverse ontwikkelingen worden uitgevoerd. Deze deellocaties worden afzonderlijk behandeld in dit rapport.

Soortbescherming

Uit de bureaustudie en biotooptoets komt naar voren dat in alle vier de plangebieden meerdere geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Door middel van nader onderzoek moet vastgesteld worden of het plangebied een (essentiële) functie heeft voor deze beschermde soorten (Tabel 1). Voor een gedetailleerde conclusie per deelgebied binnen het winkelcentrum wordt verwezen naar Hoofdstuk 6. Binnen de plangebieden en versturende invloedsfeer van de werkzaamheden kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (15 maart – 15 augustus). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog.

Tabel 1: Overzicht van soorten waarmee in het vervolg van het project rekening gehouden moet worden.

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Vogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is	Diverse algemene vogelsoorten	Maatregelen
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Nader onderzoek
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Nader onderzoek
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Nader onderzoek

Gebiedsbescherming

De plangebieden maken geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant versturend effect op soorten. Gezien het plangebied binnen 7km van Natura 2000-gebied ligt, adviseren wij om een stikstofberekening uit te voeren. Deze quickscan doet geen uitspraken over stikstofdepositie.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Opzet van het onderzoek	6
2.1	Bureauonderzoek	6
2.2	Veldonderzoek	6
2.3	Effectenbeoordeling	6
3.	Beschrijving van het plangebied en planvoornemen	7
3.1	Ligging en algemene beschrijving van het plangebied	7
3.2	Planvoornemen	11
3.3	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden	13
4.	Bureauonderzoek	15
5.	Veldonderzoek	17
5.1	Aangetroffen soorten en sporen daarvan	17
5.2	Deelgebied winkelcentrum Kopermolen	17
5.3	Deelgebied nieuwe woontoren 18 bouwlagen	21
5.4	Deelgebied winkelcentrum Kopermolen noordzijde	24
5.5	Deelgebied winkelcentrum Kopermolen Lidl	26
6.	Conclusie en advies	31
6.1	Gebiedsbescherming	31
6.2	Soortbescherming deelgebied winkelcentrum de Kopermolen	31
6.3	Soortbescherming deelgebied nieuwe woontoren van 18 bouwlagen	33
6.4	Soortbescherming deelgebied winkelcentrum de Kopermolen noordzijde	36
6.5	Soortbescherming deelgebied winkelcentrum de Kopermolen Lidl	38
7.	Literatuur en bronvermelding	41
Bijlage I	Wet natuurbescherming	42
Bijlage II	Uitgesloten soorten	44
Bijlage III	Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen	48

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens het winkelcentrum de Kopermolen te Leiden te herontwikkelen. Voorafgaand aan deze ruimtelijke ingreep dient onderzoek verricht te worden naar de aanwezigheid van beschermde gebieden, flora en fauna, om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden. In dat kader is door IDDS een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Dit rapport presenteert de bevindingen van dat onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de quickscan is te onderzoeken of:

- in het plangebied beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen
- de ingreep mogelijk een effect heeft op deze beschermde soorten
- de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN)
- het plangebied een belangrijke functie voor beschermde plant- en diersoorten kan vervullen (bijvoorbeeld als essentieel foerageergebied, vliegroute, nest- of verblijfplaats)
- op basis van bovenstaande bevindingen nader onderzoek nodig is

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de kenmerken van het plangebied en de ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden. Hoofdstukken 4 en 5 beschrijven de resultaten van het bureau- en veldonderzoek. In Hoofdstuk 6 worden hieruit conclusies getrokken en advies gegeven, bijvoorbeeld ten aanzien van nader onderzoek. Een overzicht van de gebruikte literatuur staat in Hoofdstuk 7.

De belangrijkste (verbods)bepalingen uit de Wet natuurbescherming staan in Bijlage I en Bijlage II toont alle beschermde soorten die zijn uitgesloten naar aanleiding van het bureauonderzoek en de biotopentoets. Bijlage III geeft een aantal aanbevelingen weer van natuur inclusief bouwen.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Bureauonderzoek

Door middel van bronnen- en literatuuronderzoek wordt onderzocht welke beschermde flora en fauna in de omgeving van het plangebied recent zijn waargenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van quickscanhulp dat op projectniveau de gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna ontsluit. Daarnaast raadplegen we relevante verspreidingsatlassen en actuele websites. Ook brengen we de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart. Ook maken we een inschatting of de voorgenomen ruimtelijke ingreep negatieve effecten heeft op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en gebiedsfuncties.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie wordt een biotooptoets uitgevoerd: een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld.

Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing wordt alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

Algemene soorten worden dus niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht op grond van artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied en planvoornemen

Hoofdstuk 3 zal bestaan uit een gedetailleerde beschrijving van het plangebied, evenals een omschrijving in wat voor omgeving het plangebied ligt. Daarnaast wordt uiteengezet wat de ligging van het plangebied is ten opzichte van beschermde natuurgebieden in de omgeving. Tevens wordt er een beschrijving van de voorgenomen plannen weergegeven.

3.1 Ligging en algemene beschrijving van het plangebied

In onderstaand figuur is een luchtfoto te zien van de ligging van het plangebied. In het winkelcentrum zullen vier afzonderlijke ontwikkelingen plaatsvinden. Deze vier verschillende locaties zijn te zien in Figuur 1. Verder is in dit figuur te zien dat het plangebied in de stedelijke omgeving van Leiden ligt. De directe omgeving is vrij verstedend met parkeerplaatsen en wegen. Tevens zijn er enkele flats te vinden in de directe omgeving. Ten noorden van het plangebied ligt het Wijkpark Merenwijk.

Figuur 1: Onderzoeksgebied quickscan binnen het blauwe kader.

Deelgebied winkelcentrum Kopermolen

Als eerste volgt een beschrijving van het centrale deel van het plangebied, dit is het blauwe deel uit Figuur 1. Dit deel van het plangebied bestaat uit een parkeerterrein aan de zuidzijde van het winkelcentrum. Grenzend aan de parkeerplaats staat het gebouw van de Hema van twee bouwlagen, dit gebouw zal gesloopt worden (Figuur 2). Tevens is de droogloop achter de Hema en de passagekap onderdeel van de sloopplannen in dit deel (Figuur 3). Daarnaast zal een tweede deel van het winkelcentrum gesloopt worden. Het betreft hier een deel van het opstal van één bouwlaag, hier zit op dit moment een snackbar in gevestigd (Figuur 4). De daken zijn plat en van bitumen.

Figuur 2: Hema welke gesloopt zal worden links en het parkeerterrein recht.

Figuur 3: Links de droogloop en rechts de passagekap welke beide gesloopt zullen worden.

Figuur 4: Te slopen deel van het winkelcentrum waar op dit moment een snackbar in gevestigd is.

Deelgebied nieuwe woontoren 18 bouwlagen

De locatie waar de beoogde woontoren moet komen (groen in Figuur 1), is op dit moment in gebruik als parkeergelegenheid met grenzend aan de parkeerplaats aan de noordzijde een flat (Figuur 5). Aan de westzijde van de parkeerplaats loopt een sloot (Figuur 6). De woontoren moet deels in dit water komen te staan.

Figuur 5: De parkeerplaatsen waar de woontoren moet komen met de naastgelegen flat.

Figuur 6: De naastgelegen sloot waar de woontoren deels in komt te staan.

Deelgebied winkelcentrum Kopermolen noordzijde

De noordzijde van het winkelcentrum (rood in Figuur 1) bestaat uit één bouwlaag waar op dit moment een Chinees restaurant in gevestigd is en tevens de magazijnen van diverse winkels uit het winkelcentrum (Figuur 7). Het dak is plat en van bitumen.

Figuur 7: Noordzijde van het winkelcentrum welke gesloopt zal worden met in de huidige situatie een Chinees restaurant.

Deelgebied winkelcentrum Kopermolen Lidl

Het vierde en laatste deel van het winkelcentrum waar werkzaamheden zullen plaatsvinden is de Lidl (geel in Figuur 1). Dit opstal is drie bouwlagen waarvan de bovenste twee woonruimte betreft en buiten de voorgenomen plannen vallen (Figuur 8).

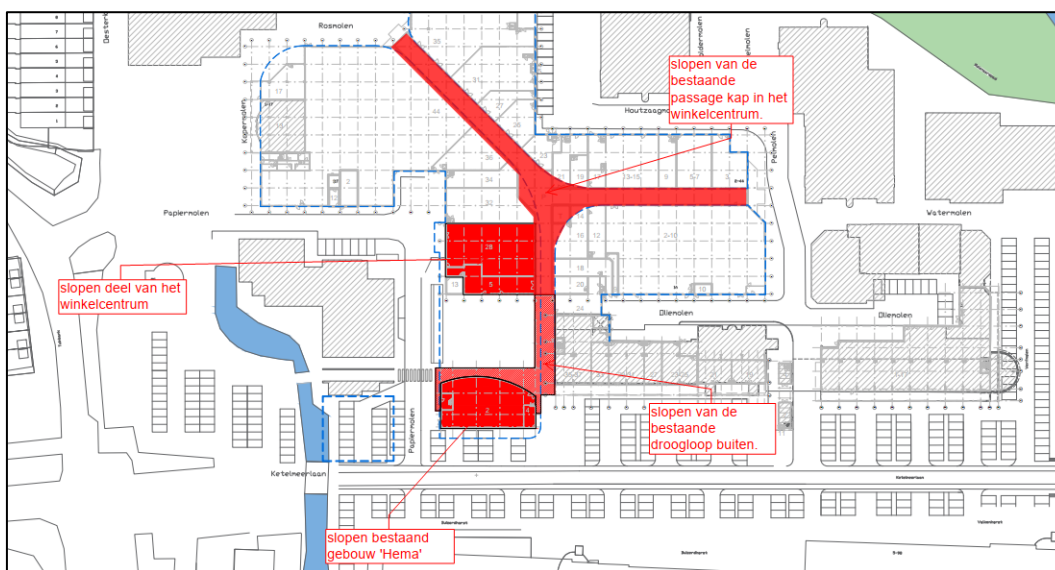
Figuur 8: De begane grond is momenteel in gebruik door de Lidl met daarboven twee bouwlagen met woonruimte.

3.2 Planvoornemen

De opdrachtgever is voornemens om het winkelcentrum te herontwikkelen. De planvoornemens zullen hieronder per deelgebied toegelicht worden.

Deelgebied winkelcentrum Kopermolen

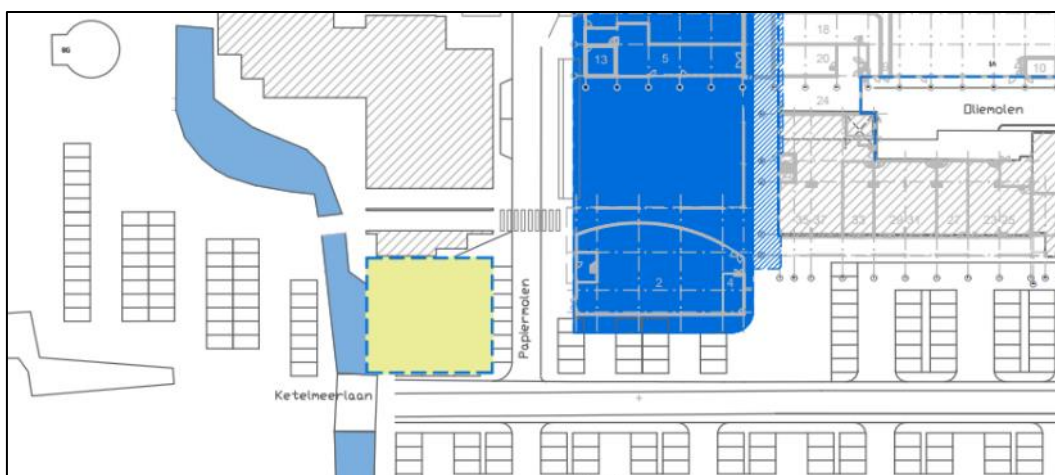
In dit deelgebied zullen delen van het winkelcentrum gesloopt worden en daarvoor zal nieuwbouw in de plaats komen. De te slopen delen zijn het middelste deel van het winkelcentrum, het gebouw van de Hema, de bestaande droogloop buiten en de bestaande passagekap. Figuur 9 geeft een beeld van de voorgenomen plannen.

Figuur 9: Planvoornemen in het centrale deel van het Winkelcentrum de Kopermolen.

Deelgebied nieuwe woontoren 18 bouwlagen

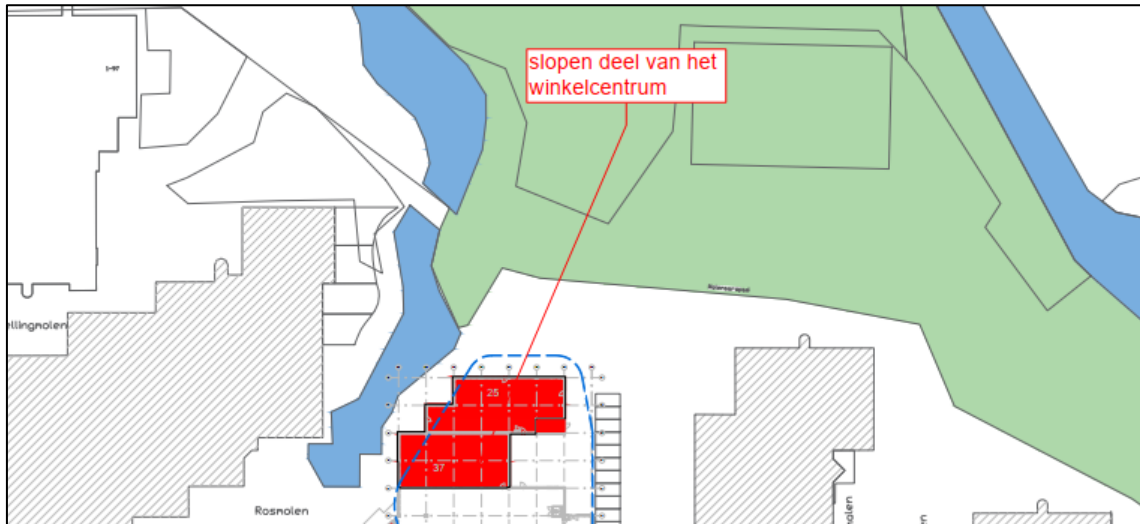
De opdrachtgever is voornemens om op deze locatie een nieuwbouwwoontoren van 18 bouwlagen te realiseren. De toren komt deels in het naastgelegen water te staan. Figuur 10 laat zien waar de beoogde woontoren moet komen.

Figuur 10: Het beige vlak geeft de locatie van de beoogde woontoren weer in dit deel van het plangebied.

Deelgebied winkelcentrum Kopermolen noordzijde

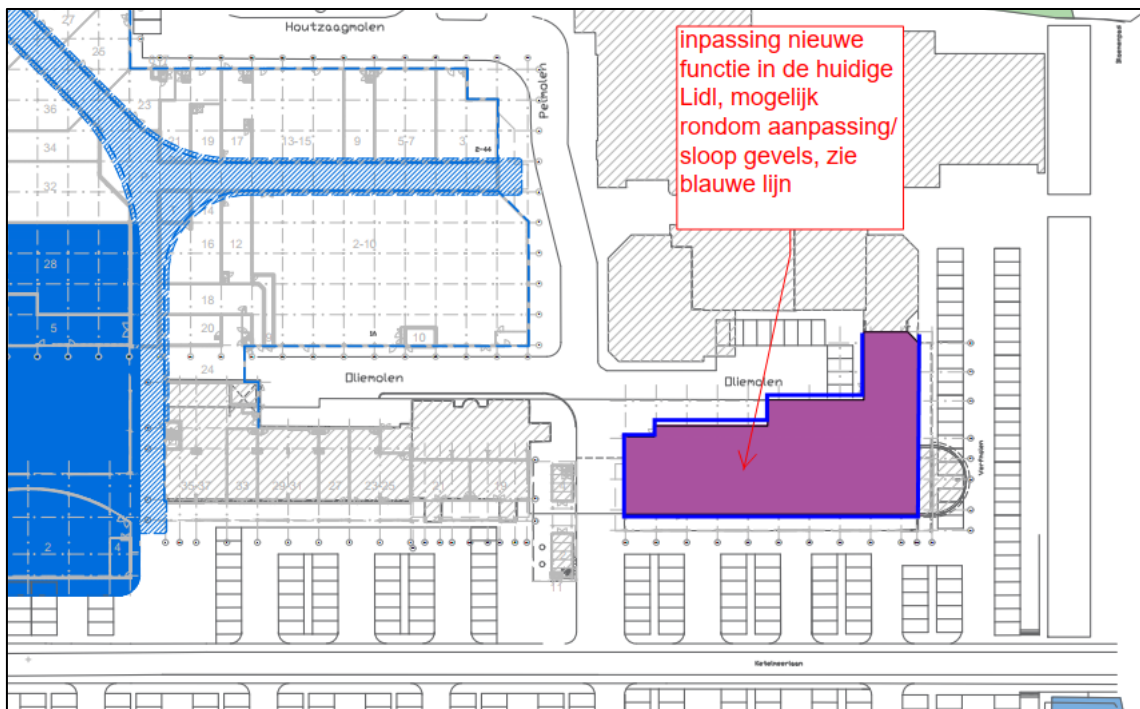
De opdrachtgever is voornemens om het winkelcentrum te herontwikkelen. Hiervoor zal dit deel gesloopt worden ten behoeve van nieuwbouw. Figuur 11 geeft een beeld van de werkzaamheden in dit deel van het plangebied.

Figuur 11: Voorgenomen werkzaamheden in dit deel van het plangebied.

Deelgebied winkelcentrum Kopermolen Lidl

De opdrachtgever is voornemens de Lidl te verbouwen, hierbij worden ook gevelwerkzaamheden (mogelijk sloop) uitgevoerd op de begane grond. Onderstaand figuur geeft de locatie en voorgenomen plannen weer van dit deel van het plangebied.

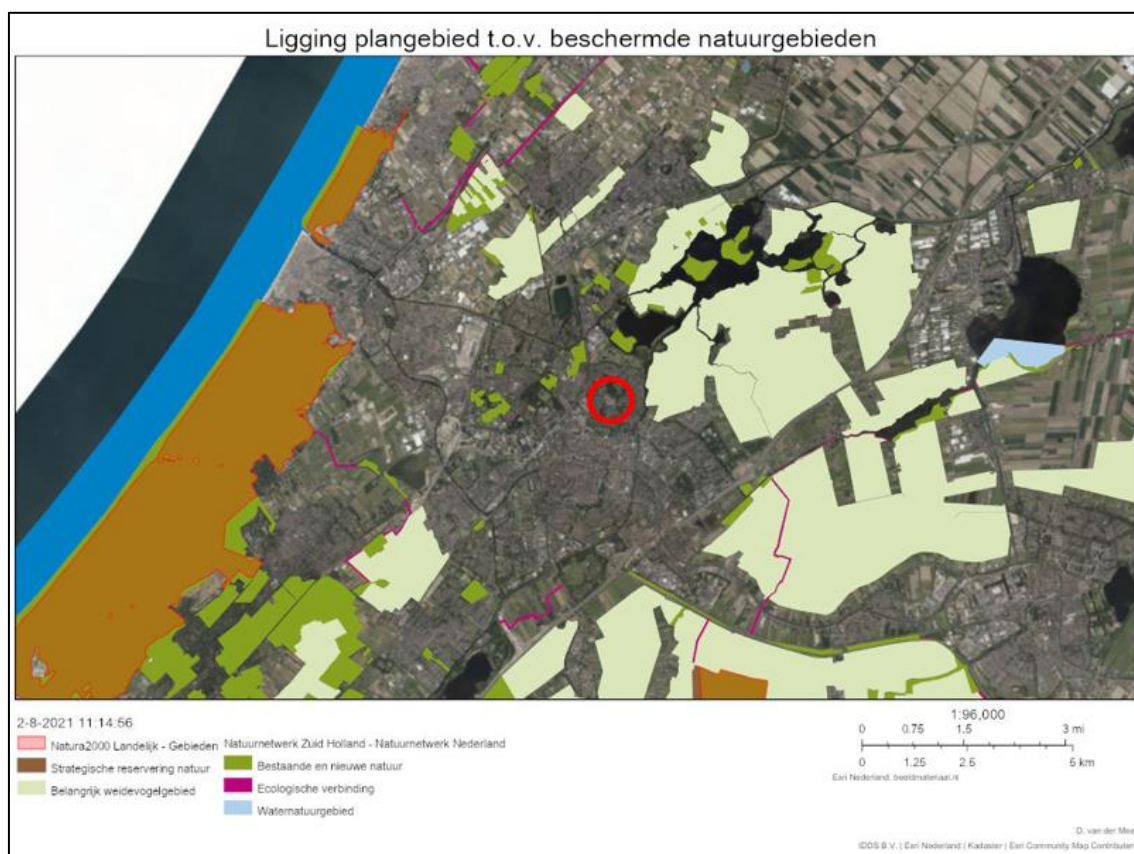
Figuur 12: Het paarse vlak geeft de Lidl weer met de voorgenomen werkzaamheden in dit deel van het plangebied.

3.3 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur. In onderstaande tabel zijn de afstanden tot de dichtstbijzijnde beschermde gebieden vermeld, dit wordt tevens weergegeven in Figuur 13.

Tabel 2: Afstanden tussen plangebied en beschermde gebieden.

Beschermde gebied	Afstand tot het plangebied in meters
Natura-2000 gebied	6.200 - Meijndel & Berkheide (zeer gevoelig voor stikstof) 6.650 - De Wilck (matig gevoelig voor stikstof)
Natuur Netwerk Nederland (NNN)	1.000
Belangrijk weidevogelgebied	875
Strategische reservering natuur	6.600

Figuur 13: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van beschermde natuurgebieden.

In Figuur 14 is een overzicht weergegeven van stikstof gevoelige habitattypen ten opzichte van het plangebied. In de handreiking woningbouw en Aeries van de Rijksoverheid (januari 2020) wordt gesteld dat bij woningbouw binnen een straal van 7km tot een Natura 2000-gebied een stikstofberekening noodzakelijk is. Wij adviseren u om een stikstofberekening te laten uitvoeren. Deze quickscan doet geen uitspraken over stikstofdepositie.

Figuur 14: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stikstofgevoelige Natura2000 gebieden. Bron: Aeries Calculator.

4. Bureauonderzoek

Uit recente verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) blijkt dat in of nabij het plangebied (binnen een straal van vijf kilometer) diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Deze beschermde soorten zijn weergegeven in onderstaande tabel. De data van de NDFF is niet volledig sluitend, indien tijdens de biotooptoets geschikt habitat wordt aangetroffen, kan het plangebied alsnog geschikt worden geacht voor specifieke soorten.

Tabel 3: Verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied. (Bron: NDFF)

Soortgroep	Soort (<i>wetenschappelijke soortnaam</i>)	Afstand tot locatie [km]
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is	Boomvalk (<i>Falco subbuteo</i>)	0-1
	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	0-1
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	0-1
	Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	0-1
	Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	0-1
	Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	0-1
	Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	0-1
	Ooievaar (<i>Ciconia ciconia</i>)	0-1
	Ransuil (<i>Asio otus</i>)	0-1
	Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	0-1
	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	0-1
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	0-1
	Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	1-5
	Wespendief (<i>Apivorus pernis</i>)	0-1
	Zwarte wouw (<i>Milvus migrans</i>)	1-5
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	0-1
	Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	1-5
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	0-1
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	0-1
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	1-5
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	0-1
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	0-1
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	0-1
Overige zoogdieren	Boommarter (<i>Martes martes</i>)	1-5
	Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	1-5
	Noordse woelmuis (<i>Alexandromys oeconomicus arenicola</i>)	1-5
	Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)	1-5
Amfibieën	Alpenwatersalamander (<i>Ichtyosaura alpestris</i>)	1-5
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	1-5
	Vroedmeesterpad (<i>Anguis fragilis</i>)	1-5
Reptielen	Ringslang (<i>Natrix natrix</i>)	1-5
Vissen	Geen beschermde soorten binnen 5km	N.v.t.
Weekdieren	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)	1-5

Planten	Glad biggenkruid (<i>Hypochaeris glabra</i>)	1-5
	Karhuizer anjer (<i>Dianthus carthusianorum</i>)	1-5
	Kluwenklokje (<i>Campanula glomerata</i>)	1-5
	Muurbloem (<i>Erysimum cheiri</i>)	0-1
	Schubvaren (<i>Asplenium ceterach</i>)	1-5
	Wilde weit (<i>Melanampyrum arvense</i>)	1-5
	Wolfskers (<i>Atropa belladonna</i>)	0-1
Vlinders	Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)	1-5
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	1-5

5. Veldonderzoek

Het veldonderzoek is op 3 augustus 2021 uitgevoerd door deskundig ecooloog D. van der Meer. In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de weersomstandigheden tijdens het veldbezoek.

Tabel 4: Weersomstandigheden tijdens veldbezoek (bron: Weeronline)

Datum	Temperatuur (°C)	Overheersende windrichting (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
03-08-2021	18	N 3	Half bewolkt	Geen

De in Hoofdstuk 4 genoemde soorten kunnen op basis van verspreidingsgegevens voorkomen in het plangebied. Tijdens het veldbezoek is vervolgens nagegaan of de vier plangebieden potentieel geschikt zijn voor (onder andere) deze soorten. In dit hoofdstuk worden de vier plangebieden afzonderlijk besproken. In iedere paragraaf zullen de diverse aantreffen biotopen worden beschreven.

5.1 Aantreffen soorten en sporen daarvan

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere algemene vogelsoorten gehoord en gezien. Dit waren de ekster, kauw, parkeend, stadsduif, zilvermeeuw en zwarte kraai. Soorten waarvan het nest strikt jaarrond beschermd is, zijn niet aantreffen in het plangebied. Naast de algemene vogelsoorten is geen andere fauna of sporen daarvan waargenomen in het plangebied.

5.2 Deelgebied winkelcentrum Kopermolen

Figuur 15 geeft de locatie van dit deelgebied weer ten opzichte van de omgeving. In deze paragraaf zullen de verschillende biotopen worden behandeld.

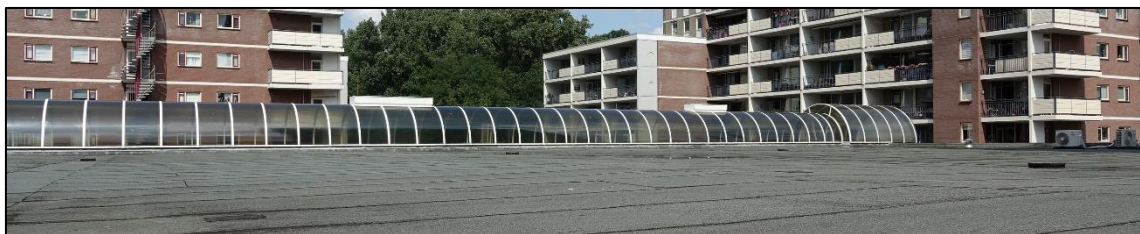
Figuur 15: Locatie plangebied winkelcentrum Kopermolen.

Biotoop bebouwing

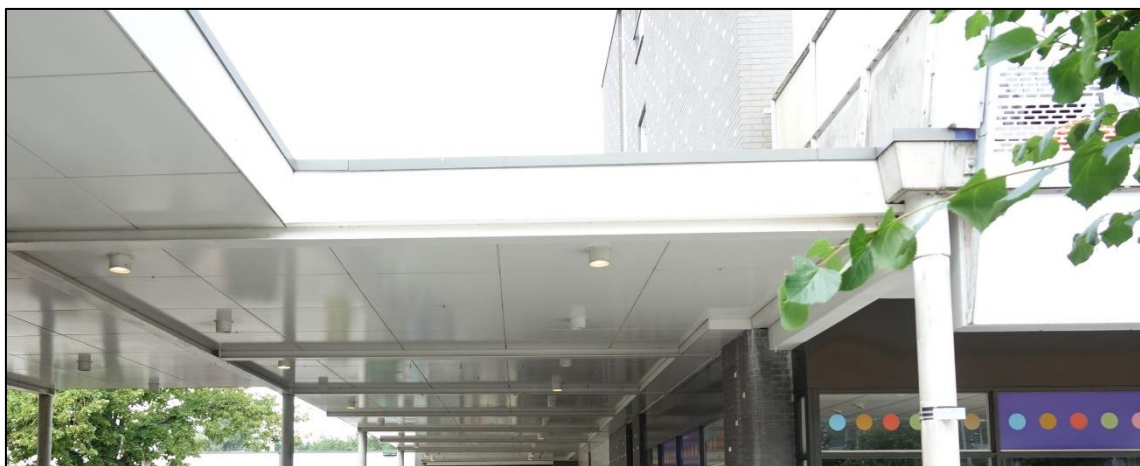
Binnen dit deel van het plangebied zullen diverse werkzaamheden worden uitgevoerd. Zo zal de passagekap worden vervangen. Deze passagekap is van doorzichtig kunststof met een metalen constructie (Figuur 16). De kap sluit op het dak direct aan op het platte, bitumen dak (Figuur 17). Er is hier nergens ruimte voor vleermuizen om tussen te kruipen waardoor dit deel van het plangebied ongeschikt is voor beschermde soorten. Tevens is de droogloop ongeschikt voor beschermde soorten, omdat deze van kunststof is gemaakt en alles goed aansluit (Figuur 18). Deze twee delen zijn derhalve ook ongeschikt voor de gierwaluw en huismus. Het platte dak van bitumen is tevens ongeschikt voor algemene broedvogels om op te broeden.

Figuur 16: De passagekap van binnenuit met kunststof platen en metalen constructie.

Figuur 17: De passagekap sluit aan op het platte dak van bitumen.

Figuur 18: De droog loop welke gesloopt zal worden van kunststof welke goed sluitend is aangebracht.

Vervolgens zal het gebouw waar nu de Hema in zit worden gesloopt. Dit gebouw is gepleisterd waardoor er geen openingen in de gevel aanwezig zijn. De dakrand lijkt te wijken, echter bleek bij nadere inspectie dat de ruimte erachter nergens naar toe loopt (Figuur 19). Overige openingen in dit deel van het plangebied zijn niet aanwezig. Hiermee is het gebouw van de Hema ongeschikt voor beschermde soorten zoals vleermuizen, huismus en gierzwaluw.

Figuur 19: Gepleisterde muur van de Hema met overhangende dakrand waar geen ruimte achter aanwezig is voor beschermde soorten.

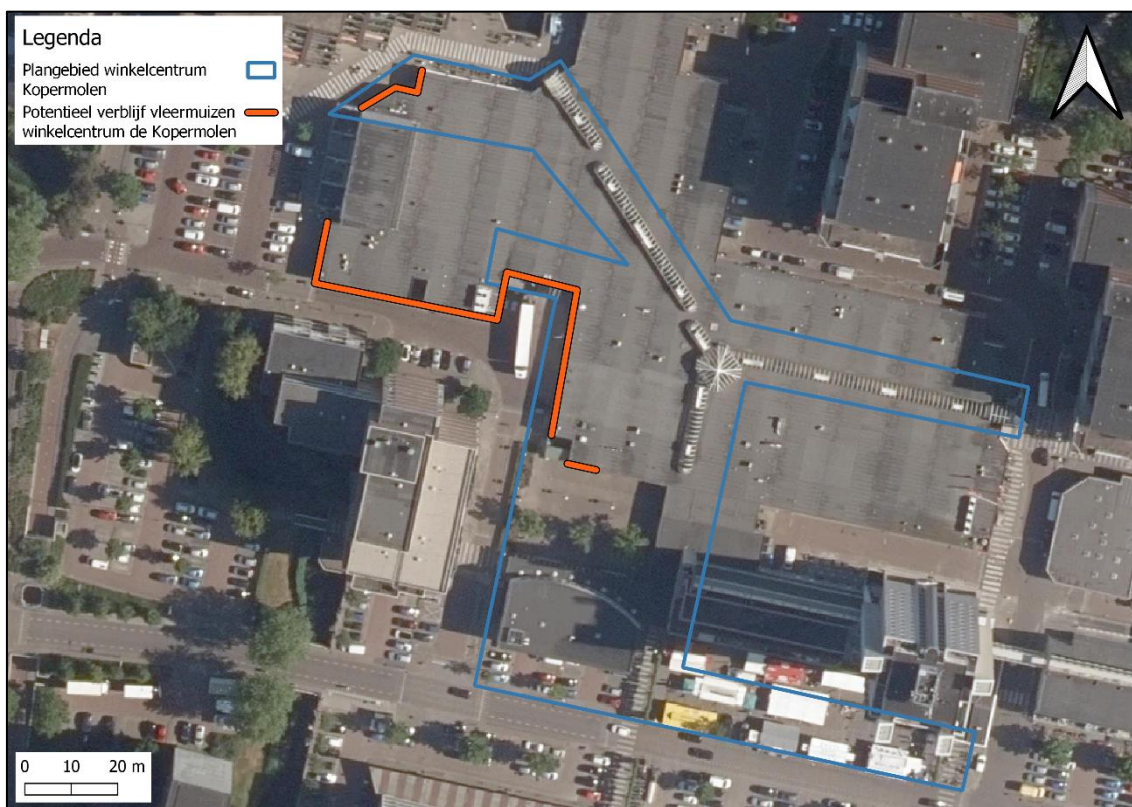
Het derde en laatste deel binnen dit plangebied is het centrale deel van het winkelcentrum dat gesloopt gaat worden. Hier zit momenteel een snackbar in. De gevel van de snackbar bestaat uit glazen en kunststof platen (Figuur 20). Hierdoor is dit deel van de gevel ongeschikt voor beschermde soorten. Echter gaat de gevel over in een bakstenen gevel richting het westen van de snackbar. Onder de dakrand van deze bakstenen gevel zitten meerdere open stootvoegen (Figuur 21). Deze open stootvoegen lopen bijna volledig rond het winkelcentrum behalve wanneer de gevel is opgetrokken uit ander materiaal. De stootvoegen zijn allen ongeveer 1cm en daarmee enkel geschikt voor de dwergvleermuizen. Overige openingen zijn in dit deel van de bebouwing niet aanwezig. Figuur 22 geeft aan waar de potentiële verblijfplaatsen van de vleermuizen aanwezig zijn in dit plangebied.

Figuur 20: De gevel van de snackbar welke is opgetrokken uit glaswerk en kunststof platen.

Figuur 21: Open stootvoegen in het centrale deel van het winkelcentrum naast de snackbar wat gesloopt zal worden.

Figuur 22: Locatie open stootvoegen die dwergvleermuizen kunnen gebruiken als verblijfplaats.

Biotoop aanwezig groen en bodem

De bodem van het plangebied is volledig versteend en er is heel erg weinig groen rondom het winkelcentrum te vinden. Tussen de Hema en de snackbar, welke beide gesloopt gaan worden, staan enkele aangeplante bomen. Deze bomen bevatten geen holtes en jaarrond beschermde nesten. Desalniettemin kunnen algemene broedvogels deze bomen gebruiken om in te broeden. Verder is er geen groen van betekenis in de buurt bij het plangebied.

Biotoop water

Binnen het plangebied en de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen waterlichamen aanwezig.

5.3 Deelgebied nieuwe woontoren 18 bouwlagen

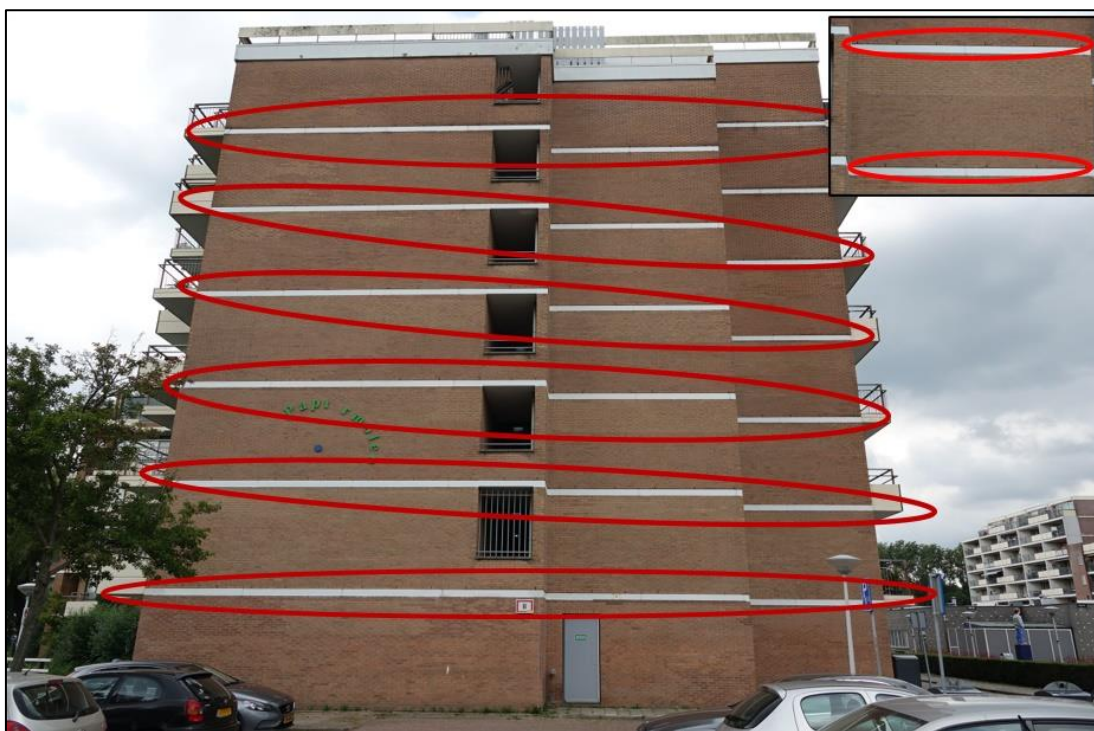
Figuur 23 geeft de locatie van dit deelgebied weer ten opzichte van de omgeving. In deze paragraaf zullen de verschillende biotopen worden behandeld.

Figuur 23: Locatie plangebied nieuwe woontoren van 18 bouwlagen.

Biotoop bebouwing

Op de locatie waar de nieuwe woontoren moet komen, is op dit moment geen bebouwing aanwezig maar parkeergelegenheid. Echter komt de beoogde woontoren direct tegen het opstal aan te staan welke aan de noordzijde van de huidige parkeerplaats ligt. In de gevel van dit opstal zitten op iedere verdieping open stootvoegen (Figuur 24). Deze open stootvoegen zijn allemaal aan de kleine kant (minder dan 1cm) en daardoor enkel geschikt voor dwergvleermuizen. Het dak van dit opstal is plat en deels van bitumen en deel bedekt met grind. Dit grinddak kan gebruikt worden door algemene broedvogels zoals meeuwen en scholeksters om tot broeden te komen. Openingen voor gierzwaluwen en huismussen zijn niet aanwezig in dit opstal. Figuur 25 geeft de potentiële vleermuisverblijven weer ten opzichte van het plangebied.

Figuur 24: Flat naast de locatie van de beoogde nieuwe woontoren met open stootvoegen op iedere verdieping, detail rechtsboven.

Figuur 25: Potentiële vleermuisverblijven in naastgelegen pand op de locatie van de nieuwe woontoren.

Biotoop aanwezig groen en bodem

De locatie waar de woontoren moet komen is voor het grootste deel betegeld. Aan de westzijde van de parkeerplaats zijn enkele boomspiegels waar jonge bomen in staan (Figuur 26). Deze bomen bevatten geen holtes en jaarrond beschermde nesten. Algemene broedvogels kunnen deze bomen gebruiken om in te broeden. Aan de overzijde van de sloot staan enkele grote bomen. Ook hier kunnen algemene broedvogels in broeden. Overig groen is niet aanwezig op deze locatie.

Figuur 26: Twee jonge bomen binnen het plangebied met op de achtergrond grotere bomen buiten het plangebied.

Biotoop water

De locatie waar de beoogde woontoren moet komen, is deel is het water. Dit water aan de kant van de parkeerplaats is troebel tot helder, vrij ondiep en waterplanten zijn afwezig (Figuur 27). Tijdens het veldbezoek zijn enkele kleine vissen gezien in het water. De overzijde van het water is een meer natuurlijk oever met rietbegroeiing (Figuur 28). Hier kunnen algemene broedvogels zoals meerkoeten tot broeden komen.

Figuur 27: De ondiepe sloot waar de woontoren deels in komt te staan met troebel tot helder water en geen waterplanten.

Figuur 28: Overzijde van de sloot met een meer natuurlijke oever welke begroeit is met riet.

5.4 Deelgebied winkelcentrum Kopermolen noordzijde

Figuur 29 geeft de locatie van dit deelgebied weer ten opzichte van de omgeving. In deze paragraaf zullen de verschillende biotopen worden behandeld.

Figuur 29: Locatie plangebied winkelcentrum Kopermolen noordzijde.

Biotoop bebouwing

Het noordelijk deel van het winkelcentrum zal tevens gesloopt worden. Dit deel is één bouwlaag en heeft een plat dak van bitumen. Hiermee is het ongeschikt voor algemene broedvogels. De gevel is opgetrokken uit baksteen, afgewisseld met glaswerk en kunststof platen. De delen van baksteen bevatten open stootvoegen welke door vleermuizen gebruikt kunnen worden als verblijfplaats (Figuur 30). Tevens wijkt op sommige plekken de metalen dakrandafwerking, dit is vooral het geval op de hoeken van het gebouw (Figuur 31). Hierdoor kunnen ook op deze plekken vleermuisverblijven niet worden uitgesloten. Ook hier zijn de openingen allen ongeveer 1cm en daarmee enkel geschikt voor dwergvleermuizen. Figuur 32 geeft weer op welke locaties van dit deel van het plangebied potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn.

Figuur 30: Open stootvoegen in het noordelijk deel van het winkelcentrum welke door vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Figuur 31: Wijkende dakstrip waardoor vleermuizen toegang hebben tot een verblijfplaats.

Figuur 32: Potentiële vleermuisverblijven ten opzichte van het noordelijk deel van het winkel centrum.

Biotoop aanwezig groen en bodem

Ten noorden van het winkelcentrum ligt het Wijkpark Merenwijk. Een klein deel hiervan staat op ongeveer 10 tot 20 meter van het te slopen deel van het plangebied. De bomen die hier staan bevatten geen jaarrond beschermde nesten of holtes. Desalniettemin kunnen algemene broedvogels wel tot broeden komen in deze bomen. Aangezien dit deel van het plangebied vrij rustig is, omdat er geen doorgaande weg loopt, valt dit deel binnen de versturende invloedsfeer van de werkzaamheden indien er vogels tot broeden komen.

Biotoop water

Aan de rand van het Wijkpark Merenwijk en door het park lopen diverse sloten. Deze sloten liggen echter allen buiten het werkgebied en de versturende invloedsfeer van de werkzaamheden.

5.5 Deelgebied winkelcentrum Kopermolen Lidl

Figuur 33 geeft de locatie van dit deelgebied weer ten opzichte van de omgeving. In deze paragraaf zullen de verschillende biotopen worden behandeld.

Figuur 33: Locatie plangebied winkelcentrum Kopermolen Lidl.

Biotoop bebouwing

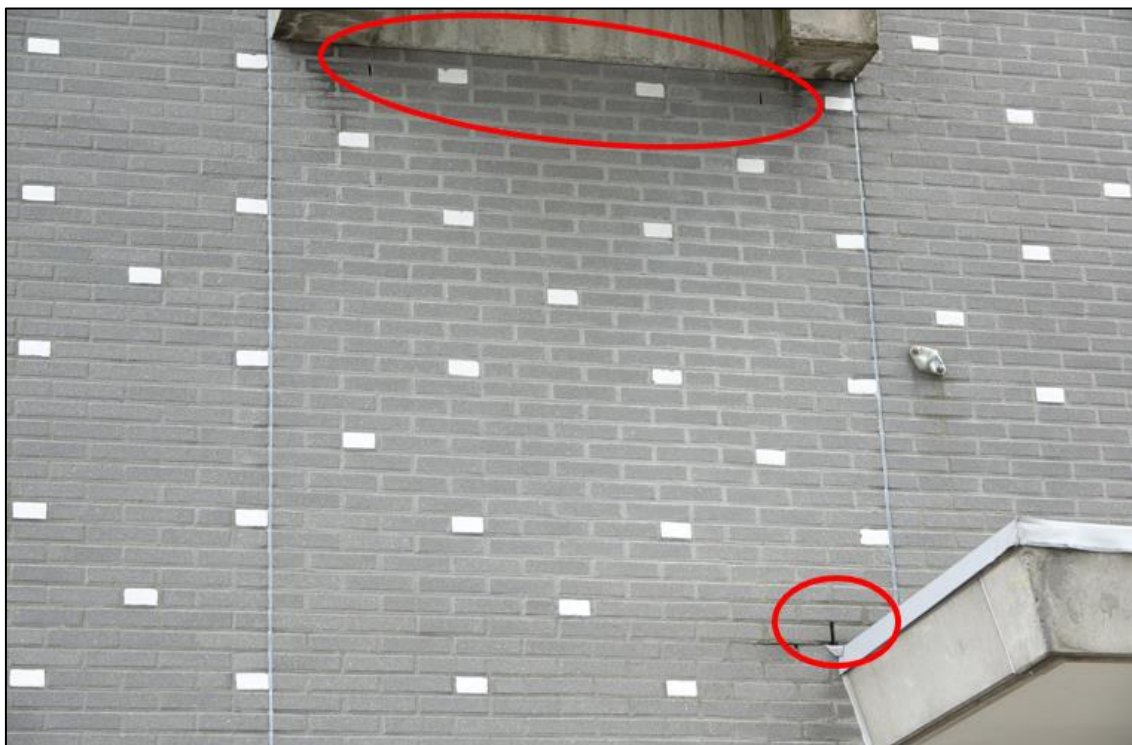
Dit deel van het winkelcentrum bestaat uit een opstal van grotendeels drie bouwlagen. De achterzijde bestaat uit één bouwlaag. De daken zijn allen plat en van bitumen en daarmee ongeschikt voor algemene broedvogels. De voorgenomen plannen hebben enkel betrekking op de begane grond, aangezien de bovenste twee bouwlagen woonhuizen betreffen. Op de begane grond is een Lidl gevestigd. De voorgevel (zuidzijde) en oostelijke zijgevel zijn opgetrokken uit glas en kunststof en hebben een overkapping (Figuur 34). In dit deel van de bebouwing zijn geen openingen aanwezig voor beschermde soorten. Ook niet op de verdieping erboven, aangezien dit galerijen en balkons zijn (Figuur 35). Het beeld aan de west- en noordgevel is echter anders. Hier zijn de gevels opgetrokken uit baksteen en deze bevatten open stootvoegen (Figuur 36). Deze open stootvoegen zijn allen kleiner dan 2cm en daarmee alleen geschikt voor dwergvleermuizen. De stootvoegen lopen door tot aan de achterzijde (noord) waar het gebouw enkellaags is. In dit deel zitten de open stootvoegen vrij dicht onder de dakrand. Overige openingen zijn niet aanwezig waardoor soorten als de huismus en gierzwaluw uitgesloten zijn. Figuur 37 geeft een beeld waar de potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen zich bevinden.

Figuur 34: Voorzijde van de Lidl met overkapping en glazen en kunststof gevels.

Figuur 35: Goed sluitende gevels en overkapping aan de zuid- en oostgevel.

Figuur 36: Open stootvoegen in de westelijke zijgevel van de opstal waar de Lidl in gevestigd is.

Figuur 37: Potentiële vleermuisverblijven in dit deel van het winkelcentrum.

Biotoop aanwezig groen en bodem

De bodem rondom het plangebied is volledig versteend op enkele boomspiegels na. Op de parkeerplaats aan de zuidzijde van het plangebied staan enkele jonge bomen. Holtes en jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Algemene broedvogels kunnen deze bomen echter wel gebruiken om in te broeden.

Biotoop water

Aan de oostkant van het plangebied loopt een sloot. Er zullen in dit waterlichaam geen werkzaamheden plaats vinden. Het waterlichaam ligt buiten het plangebied en de versturende invloedsfeer ervan.

6. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk worden alle soorten behandeld waarvoor maatregelen nodig zijn of onderzoek dient te worden uitgevoerd. Soorten die zijn uitgesloten, worden hier niet behandeld en zijn terug te vinden in bijlage II. Daarnaast wordt ook besproken of er een vervolgtraject benodigd is aangaande gebiedsbescherming.

6.1 Gebiedsbescherming

Alle vier de plangebieden maken geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstrend effect op soorten. Het plangebied ligt op circa 6.200m en 6.650m afstand tot Natura 2000-gebied. Mogelijke stikstof effecten zijn daarom niet op voorhand uitgesloten. Wij adviseren u om een stikstof berekening uit te voeren. Deze quickscan doet geen uitspraken over stikstofdepositie.

6.2 Soortbescherming deelgebied winkelcentrum de Kopermolen

Nader onderzoek

Vleermuizen: op een aantal plekken in dit deel van het winkelcentrum zijn geschikt plekken die potentiële verblijven voor vleermuizen vormen (Figuur 38). Hierbij gaat het om zomer-, individueel winter-, paar- en kraamverblijfplaats voor de gewone, kleine en ruige dwergvleermuis. Een functie als massawinterverblijf wordt uitgesloten wegens het ontbreken van meer dan vier verdiepingen. Nader onderzoek naar gebouwbewonende soorten moet uitwijzen of een deel van het plangebied een functie vervult voor vleermuizen.

Figuur 38: Potentiële vleermuisverblijven in dit deel van het plangebied.

Dit betekent dat een deel van de werkzaamheden in dit deel van het plangebied uitgevoerd kunnen worden zonder vervolg. De sloop van het centrale deel mag pas doorgang vinden nadat er nader onderzoek is uitgevoerd. Echter kan het vervangen van de passagekap, het slopen van de droogloop en het slopen van de opstal waar de Hema in zit wel doorgang vinden zonder ecologisch vervolg.

Mitigerende maatregelen

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: binnen het plangebied, in de bomen die tussen de Hema en de snackbar staan, kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (15 maart – 15 augustus). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog.

Ecologisch vervolgtraject

Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan kunnen een aantal soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen in het plangebied uitgesloten worden. Voor een aantal soorten geldt dat er nader ecologisch onderzoek noodzakelijk is. Een overzicht hiervan is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 5: Overzicht van de onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Vogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is	Algemene broedvogels	Maatregelen
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is	Boomvalk (<i>Falco subbuteo</i>)	Nee
	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	Nee
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Nee
	Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	Nee
	Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	Nee
	Huisemus (<i>Passer domesticus</i>)	Nee
	Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	Nee
	Ooievaar (<i>Ciconia ciconia</i>)	Nee
	Ransuil (<i>Asio otus</i>)	Nee
	Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	Nee
	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	Nee
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	Nee
	Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	Nee
	Wespendief (<i>Apivorus pernis</i>)	Nee
	Zwarte wouw (<i>Milvus migrans</i>)	Nee
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Nader onderzoek
	Gewone grootvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Nee
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Nader onderzoek
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Nee
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	Nee
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Nee

	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Nader onderzoek
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	Nee
Overige zoogdieren	Boommarter (<i>Martes martes</i>)	Nee
	Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	Nee
	Noordse woelmuis (<i>Alexandromys oeconomicus arenicola</i>)	Nee
	Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)	Nee
Amfibieën	Alpenwatersalamander (<i>Ichtyosaura alpestris</i>)	Nee
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	Nee
	Vroedmeesterpad (<i>Anguis fragilis</i>)	Nee
Reptielen	Ringslang (<i>Natrix natrix</i>)	Nee
Vissen	Geen beschermde soorten binnen 5km	N.v.t.
Weekdieren	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)	Nee
Planten	Glad biggenkruid (<i>Hypochaeris glabra</i>)	Nee
	Karhuizer anjer (<i>Dianthus carthusianorum</i>)	Nee
	Kluwenklokje (<i>Campanula glomerata</i>)	Nee
	Muurbloem (<i>Erysimum cheiri</i>)	Nee
	Schubvaren (<i>Asplenium ceterach</i>)	Nee
	Wilde weide (<i>Melanampyrum arvense</i>)	Nee
	Wolfskers (<i>Atropa belladonna</i>)	Nee
Vlinders	Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)	Nee
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Nee

6.3 Soortbescherming deelgebied nieuwe woontoren van 18 bouwlagen

Nader onderzoek

Vleermuizen: de beoogde nieuwe woontoren komt tegen de opstal aan de noordzijde van de parkeerplaats aan te staan. In deze gevel zijn potentiële vleermuisverblijven aangetroffen. Met de voorgenomen plannen zullen deze verblijven niet meer toegankelijk zijn, omdat er een nieuw opstal tegenaan wordt gebouwd (Figuur 39). Daarom is nader onderzoek nodig. Dit pand is geschikt als zomer-, individueel winter-, paar- en kraamverblijfplaats voor de gewone, kleine en ruige dwergvleermuis. Een functie als massawinterverblijf kan eveneens niet worden uitgesloten omdat de opstal zeven bouwlagen heeft. Nader onderzoek naar gebouwbewonende soorten moet uitwijzen of het plangebied een functie vervult voor vleermuizen.

Figuur 39: Potentiële vleermuisverblijven in naastgelegen flat.

Mitigerende maatregelen

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: binnen het plangebied staan een aantal bomen waarin vogels zonder jaarrond beschermd nest kunnen broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (15 maart – 15 augustus). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen, zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecoloog.

Zorglicht:

De Wet natuurbescherming kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Dit geldt ook voor algemeen voorkomende en vrijgestelde soorten zoals diverse muizensoorten, vissen en amfibieën. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkgebied kort, hierbij gaat het om de met riet begroeide oever van de sloot waar de woontoren in moet komen. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren en vogels als meerkoeten minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens aanleg.
- Voer de werkzaamheden rustig uit en in één richting van de doorgaande weg af. Op deze manier zijn dieren in de gelegenheid om te vluchten naar andere leefgebieden en worden ze niet de weg over gejaagd waar ze worden overreden.

Ecologisch vervolgtraject

Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan kunnen een aantal soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen in het plangebied uitgesloten worden. Voor een aantal soorten geldt dat er nader ecologisch onderzoek noodzakelijk is. Een overzicht hiervan is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 6: Overzicht van de onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Vogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is	Algemene broedvogels	Maatregelen
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is	Boomvalk (<i>Falco subbuteo</i>)	Nee
	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	Nee
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Nee
	Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	Nee
	Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	Nee
	Huisemus (<i>Passer domesticus</i>)	Nee
	Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	Nee
	Ooievaar (<i>Ciconia ciconia</i>)	Nee
	Ransuil (<i>Asio otus</i>)	Nee
	Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	Nee
	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	Nee
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	Nee
	Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	Nee
	Wespendief (<i>Apivorus pernis</i>)	Nee
	Zwarte wouw (<i>Milvus migrans</i>)	Nee
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Nader onderzoek
	Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Nee
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Nader onderzoek
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Nee
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	Nee
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Nee
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Nader onderzoek
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	Nee
Overige zoogdieren	Algemene en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren	Zorgplicht
	Boommarter (<i>Martes martes</i>)	Nee
	Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	Nee
	Noordse woelmuis (<i>Alexandromys oeconomus arenicola</i>)	Nee
	Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)	Nee
Amfibieën	Algemene en vrijgestelde amfibieën	Zorgplicht
	Alpenwatersalamander (<i>Ichtyosaura alpestris</i>)	Nee
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	Nee
	Vroedmeesterpad (<i>Anguis fragilis</i>)	Nee
Reptielen	Ringslang (<i>Natrix natrix</i>)	Nee
Vissen	Geen beschermde soorten binnen 5km	N.v.t.
	Algemene vissen	Zorgplicht

Weekdieren	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)	Nee
Planten	Glad biggenkruid (<i>Hypochaeris glabra</i>)	Nee
	Karhuizer anjer (<i>Dianthus carthusianorum</i>)	Nee
	Kluwenklokje (<i>Campanula glomerata</i>)	Nee
	Muurbloem (<i>Erysimum cheiri</i>)	Nee
	Schubvaren (<i>Asplenium ceterach</i>)	Nee
	Wilde weit (<i>Melanmpyrum arvense</i>)	Nee
	Wolfskers (<i>Atropa belladonna</i>)	Nee
Vlinders	Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)	Nee
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Nee

6.4 Soortbescherming deelgebied winkelcentrum de Kopermolen noordzijde

Nader onderzoek

Vleermuizen: het noordelijk deel van het winkelcentrum is op meerdere plekken geschikt als zomer-, individueel winter-, paar- en kraamverblijfplaats voor de gewone, kleine en ruige dwergvleermuis (Figuur 40). Een functie als massawinterverblijf wordt uitgesloten wegens het ontbreken van meer dan vier verdiepingen. Nader onderzoek naar gebouw bewonende soorten moeten uitwijzen of het plangebied een functie vervult voor vleermuizen.

Figuur 40: Potentiële vleermuisverblijven in het noordelijk deel van het plangebied.

Mitigerende maatregelen

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: binnen de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene

vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (15 maart – 15 augustus). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog.

Ecologisch vervolgtraject

Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan kunnen een aantal soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen in het plangebied uitgesloten worden. Voor een aantal soorten geldt dat er nader ecologisch onderzoek noodzakelijk is. Een overzicht hiervan is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 7: Overzicht van de onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Vogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is	Algemene broedvogels	Maatregelen
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is	Boomvalk (<i>Falco subbuteo</i>)	Nee
	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	Nee
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Nee
	Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	Nee
	Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	Nee
	Huisemus (<i>Passer domesticus</i>)	Nee
	Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	Nee
	Ooievaar (<i>Ciconia ciconia</i>)	Nee
	Ransuil (<i>Asio otus</i>)	Nee
	Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	Nee
	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	Nee
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	Nee
	Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	Nee
	Wespendief (<i>Apivorus pernis</i>)	Nee
	Zwarte wouw (<i>Milvus migrans</i>)	Nee
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Nader onderzoek
	Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Nee
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Nader onderzoek
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Nee
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	Nee
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Nee
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Nader onderzoek
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	Nee
Overige zoogdieren	Boommarter (<i>Martes martes</i>)	Nee
	Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	Nee
	Noordse woelmuis (<i>Alexandromys oeconomus arenicola</i>)	Nee
	Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)	Nee
Amfibieën	Alpenwatersalamander (<i>Ichtyosaura alpestris</i>)	Nee
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	Nee

	Vroedmeesterpad (<i>Anguis fragilis</i>)	Nee
Reptielen	Ringslang (<i>Natrix natrix</i>)	Nee
Vissen	Geen beschermde soorten binnen 5km	N.v.t.
Weekdieren	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)	Nee
Planten	Glad biggenkruid (<i>Hypochaeris glabra</i>)	Nee
	Karhuizer anjer (<i>Dianthus carthusianorum</i>)	Nee
	Kluwenklokje (<i>Campanula glomerata</i>)	Nee
	Muurbloem (<i>Erysimum cheiri</i>)	Nee
	Schubvaren (<i>Asplenium ceterach</i>)	Nee
	Wilde weit (<i>Melanampyrum arvense</i>)	Nee
	Wolfskers (<i>Atropa belladonna</i>)	Nee
Vlinders	Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)	Nee
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Nee

6.5 Soortbescherming deelgebied winkelcentrum de Kopermolen Lidl

Nader onderzoek

Vleermuizen: de west- en noordzijde van de opstal is geschikt als zomer-, individueel winter-, paar- en kraamverblijfplaats voor gewone, kleine en ruige dwergvleermuis. Een functie als massawinterverblijf wordt uitgesloten wegens het ontbreken van meer dan vier verdiepingen. Nader onderzoek naar gebouw bewonende soorten moeten uitwijzen of het plangebied een functie vervult voor vleermuizen.

Figuur 41: Potentiële vleermuisverblijven in dit deel van het plangebied.

Mitigerende maatregelen

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: binnen de versturende invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (15 maart – 15 augustus). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog.

Ecologisch vervolgtraject

Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan kunnen een aantal soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen in het plangebied uitgesloten worden. Voor een aantal soorten geldt dat er nader ecologisch onderzoek noodzakelijk is. Een overzicht hiervan is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 8: Overzicht van de onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Vogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is	Algemene broedvogels	Maatregelen
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is	Boomvalk (<i>Falco subbuteo</i>)	Nee
	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	Nee
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Nee
	Grote gele kwikstaart (<i>Motacilla cinerea</i>)	Nee
	Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	Nee
	Huisemus (<i>Passer domesticus</i>)	Nee
	Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	Nee
	Ooievaar (<i>Ciconia ciconia</i>)	Nee
	Ransuil (<i>Asio otus</i>)	Nee
	Roek (<i>Corvus frugilegus</i>)	Nee
	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	Nee
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	Nee
	Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	Nee
	Wespendief (<i>Apivorus pernis</i>)	Nee
	Zwarte wouw (<i>Milvus migrans</i>)	Nee
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Nader onderzoek
	Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Nee
	Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Nader onderzoek
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Nee
	Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	Nee
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Nee
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Nader onderzoek
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)	Nee
Overige zoogdieren	Boommarter (<i>Martes martes</i>)	Nee
	Eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>)	Nee
	Noordse woelmuis (<i>Alexandromys oeconomicus arenicola</i>)	Nee

	Waterspitsmuis (<i>Neomys fodiens</i>)	Nee
Amfibieën	Alpenwatersalamander (<i>Ichtyosaura alpestris</i>)	Nee
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	Nee
	Vroedmeesterpad (<i>Anguis fragilis</i>)	Nee
Reptielen	Ringslang (<i>Natrix natrix</i>)	Nee
Vissen	Geen beschermde soorten binnen 5km	N.v.t.
Weekdieren	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)	Nee
Planten	Glad biggenkruid (<i>Hypochaeris glabra</i>)	Nee
	Karhuizer anjer (<i>Dianthus carthusianorum</i>)	Nee
	Kluwenklokje (<i>Campanula glomerata</i>)	Nee
	Muurbloem (<i>Erysimum cheiri</i>)	Nee
	Schubvaren (<i>Asplenium ceterach</i>)	Nee
	Wilde weide (<i>Melanampyrum arvense</i>)	Nee
	Wolfskers (<i>Atropa belladonna</i>)	Nee
Vlinders	Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)	Nee
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Nee

7. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Bijlsma, R.G., 2015. Handleiding veldonderzoek roofvogels. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Internetbronnen

www.quickscanhulp.nl

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.floron.nl

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.bij12.nl

www.calculator.aerius.nl

www.waarneming.nl

Bijlage I Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (Bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in Bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of Bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen,

- af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
 3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Verordening vrijstelling soorten provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland acht het wenselijk vrijstellingen te verlenen van verboden ter bescherming van soorten dieren op grond van de Wet natuurbescherming voor de volgende diersoorten:

Aardmuis, bastaardkikker, bosmuis, bruine kikker, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, gewone pad, haas, hermelijn, huisspitsmuis, kleine watersalamander, konijn, meerkikker, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden. Voor bovengenoemde soorten blijft de zorgplicht echter van kracht. Verder zijn beschermde soorten die niet via een natuurlijke verspreiding in Zuid-Holland terecht zijn gekomen niet beschermd in deze provincie.

Bijlage II Uitgesloten soorten

Onderstaand is een tabel met soorten uit de bureaustudie die aan de hand van het veldbezoek zijn uitgesloten. Deze tabel geeft aan waarom effecten op soorten uitgesloten zijn. Om de overzichtelijkheid te vergroten, zijn soorten gebundeld die om dezelfde redenen uitgesloten kunnen worden. Soorten die provinciaal zijn vrijgesteld worden niet meegenomen in deze tabel.

Tabel 9: Beschermde soorten die uitgesloten zijn van negatieve effecten

Tabel 10: Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
Amfibieën	
Alpenwatersalamander	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk niet te snel stromend visvrij water in de direct omgeving van loofbos of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen.
Rugstreeppad	Binnen het plangebied is geen geschikte combinatie aanwezig van zomer-, winter- en paarverblijfplaatsen aanwezig.
Vroedmeesterpad	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk ruderaal terrein (groeven), half natuurlijke graslanden, open hellingen, hellingbossen en graften met stenige ondergrond. Overwintert in kalksteengroeven, kalkovens en in andere bebouwing. Waarneming buiten Limburg betreffen uitgezette populaties.
Vogels	
Boomvalk, buizerd, sperwer, havik	Er zijn geen oude kraaien- of eksternesten aangetroffen in het plangebied.
Gierzwaluw	Binnen het plangebied zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig, zoals ruimten onder dakgoten, losliggend dakpannen, gaten bij regenpijpen, gaten in muren en neststenen.
Grote gele kwikstaart	Binnen het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig, namelijk oevers van snel tot zwak stromende beken en rivieren omzoomd door loofbos. Deze soort kan ook broeden in dorpen waar een rivier doorheen loopt.
Huismus	Binnen het plangebied zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig, zoals een toegankelijke dakrand, los liggende dakpannen en overige gaten en kieren in daken en schuren. Ook is er geen functioneel leefgebied aanwezig in de vorm van groenblijvende struiken, zanderige stukjes en drinkplaats.
Kerkuil	Binnen het plangebied zijn geen kasten aanwezig voor uilen. Ook zijn er geen toegankelijke schuren of zolders aanwezig.
Ooievaar	Binnen het plangebied zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig in de vorm van hoge plekken, zoals telefoonpalen, bomen, schoorstenen, kerktorens, hoogspanningsmasten of door de mens gemaakte palen met houten platform
Ransuil	Binnen het plangebied zijn geen geschikte bomen die als winterroestplaats kunnen dienen. Ook zijn er geen oude kraai- of eksternesten aangetroffen in het plangebied.
Roek	Binnen het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig, namelijk vrijstaande, hoge groepen bomen langs snelwegen, treinsporen of kanalen in de buurt van graslanden. De roek is een koloniebroeder. Er zijn binnen het plangebied geen oude nesten aangetroffen.
Slechtvalk	Binnen het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig, namelijk hoogspanningsmasten, hoge gebouwen of torens. Ook zijn er geen oude kraaien- of eksternesten aangetroffen.
Steenuil	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk kleinschalig cultuurlandschap met een variatie van heggen, weiljes en knoestige bomen. Ook zijn er geen holtebomen, knotwilgen, toegankelijke schuren, zolders of uilenkasten aanwezig.
Wespendief	Binnen het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig, namelijk loofbos of gemengd bos met open plekken, hoogvenen, heide, moerasbos en kleinschalig

	cultuurlandschap met bos hoogvenen.
Zwarte wouw	Binnen het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig, namelijk halfopen, bos, rivierdalen met oobossen en moerasgebied.
Vleermuizen	
Bosvleermuis	Negatieve effecten op de bosvleermuis worden uitgesloten vanwege het ontbreken van een bosrijke omgeving in het plangebied. Verder zijn kolonies van de bosvleermuis in Nederland enkel bekend in bomen en in het oosten van het land.
Baardvleermuis, Brandts vleermuis	Negatieve effecten op baardvleermuis kunnen worden uitgesloten wegens het ontbreken van bosrijke gebied binnen het plangebied. Zomerverblijfplaats: boomholtes, nest- of vleermuiskasten, zolders, de ruimte achtergevelbetimmering en vensterluiken van gebouwen. Winterverblijfplaats: voornamelijk ondergrondse ruimten als mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders. Foerageergebied: bossen, bosranden en in kleinschalig gesloten landschappen.
Franjestaart	Negatieve effecten op de franjestaart kunnen worden uitgesloten wegens het ontbreken van bosrijke gebied binnen het plangebied. Zomerverblijfplaats: boomholten en gebouwen (spleetvormige ruimte, zolders van kerken en boerderijen). Winterverblijfplaats: ondergrondse ruimten als forten, groeven, ijskelders en bunkers. Foerageergebied: bosrijke gebied met waterpartijen of waterrijke gedeelten.
Laatvlieger	Binnen het plangebied vinden werkzaamheden plaats aan gebouwen. Echter zijn alle open stootvoegen kleiner dan 2cm waardoor ze te klein en ongeschikt zijn voor de laatvlieger. Tevens zijn er geen holtebomen aanwezig. Ook zijn er geen effecten op essentieel foerageergebied, omdat er geen oppervlakte aan houtige begroeiing verwijderd of waterpartij gedempt wordt. Negatieve effecten zijn daarom uitgesloten. Zomerverblijfplaats: boomholtes (met uitzondering van laatvlieger), onder dakpannen, onder dakranden, spouwmuren, gaten in muren en vleermuiskasten. Winterverblijfplaats: spouwmuren, spleten in gebouwen, zolders, onder dakpannen en dakranden. Foerageergebied: bosranden, heggen, lanen en waterlichamen.
Gewone grootoorvleermuis	Negatieve effecten op gewone grootoorvleermuis worden niet verwacht wegens het ontbreken van bosachtige omgeving. Zomerverblijfplaats: zolders, achter betimmeringen, daklijsten, vensterluiken, spouwmuren, onder dakpannen, vleermuiskasten, boomholten en spleten. Winterverblijfplaats: overwinterd in de nabijheid van de zomerverblijfplaats. Foerageergebied: beschutte plekken in bos en kleinschalig parkachtig landschap.
Grijze grootoorvleermuis	Negatieve effecten op de grijze grootoorvleermuis worden niet verwacht wegens het ontbreken van een bosachtige omgeving en vanwege de aanwezigheid van straatverlichting en/of andere felle lichtbronnen. Zomerverblijfplaats: zolders, achter betimmeringen, daklijsten, vensterluiken, spouwmuren, onder dakpannen, vleermuiskasten, boomholten en spleten. Winterverblijfplaats: overwinterd in de nabijheid van de zomerverblijfplaats. Foerageergebied: beschutte plekken in bos, kleinschalig parkachtig landschap
Meervleermuis	Negatieve effecten op de meervleermuis worden niet verwacht omdat de openingen in de gebouwen kleiner dan 2cm zijn en daarmee te klein en ongeschikt voor de meervleermuis. Tevens is de directe omgeving erg verlicht en zijn er geen onverlichte waterlichamen aanwezig zijn. Zomerverblijfplaats: vleermuiskasten en woonhuizen. Winterverblijfplaats: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken en kelders. Foerageergebied: groot open water en langs oevers van plassen, meren, kanalen, rivieren en vaarten.
Rosse vleermuis	Negatieve effecten op de rosse vleermuis worden niet verwacht, aangezien er geen holtebomen aanwezig zijn of worden gekapt binnen het plangebied. Zomer- en winterverblijfplaats: boomholten.

	Foerageergebied: open terrein, boven water en moerassige gebieden.
Tweekleurige vleermuis	Negatieve effecten op de tweekleurige vleermuis worden niet verwacht omdat de openingen in de hoge flat te klein zijn voor deze grotere vleermuissoort. Winterverblijfplaats: grotten, kelders en spleten in hoge gebouwen.
Vale vleermuis	Negatieve effecten op de vale vleermuis worden niet verwacht, aangezien er geen holtebomen worden gekapt binnen het plangebied. Zomerverblijfplaats: Kraamverblijven in warme (kerk)zolders, groeven en grotten. Solitair ook in kasten en boomholten. Winterverblijfplaats: grotten, groeven en kelders. In de winter vaak in grote groepen. Foerageergebied: open landschap met bomen, zoals parken, boven velden en weilanden, ook bij bebouwing. Prooi bestaat ook vooral uit bodemdieren.
Watervleermuis	Negatieve effecten op de watervleermuis worden niet verwacht, aangezien er geen holtebomen aanwezig zijn of worden gekapt binnen het plangebied. Zomerverblijfplaats: boomholten en spleten, maar ook kerkzolders, vleermuiskasten, bunkers en oude forten. Winterverblijfplaats: grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken en kelders. Foerageergebied: beschutte waterpartijen, of aan de beschutte kant van vijvers in landgoederen en parken, kastelen en visvijvers, smalle vaarten, langzaam stromende rivieren en beken.
Overige zoogdieren	
Boommarter	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk bos. Ook zijn er geen holtebomen aanwezig binnen het plangebied.
Eekhoorn	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig namelijk; loofbos, naaldbos en gemengd bos of tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Ook zijn er geen bomen holtebomen en eekhoornnesten aangetroffen binnen het plangebied.
Noordse woelmuis	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig; namelijk natte terreinen met een hoge vooral grasachtige vegetatie. De soort leeft in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. In gebieden waar geen andere woelmuizen leven, wordt hij ook aangetroffen in drogere gedeelten, zoals in wegbermen of zelfs in droog naaldbos. De noordse woelmuis is gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen.
Waterspitsmuis	De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oever. De waterspitsmuis komt enkel voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is, waar de oever voldoende schuilmogelijk heeft en waar binnen een straal van 500 meter water te vinden is. Deze habitatseisen zijn niet aanwezig binnen het projectgebied.
Reptielen	
Ringslang	De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Grote oppervlaktes met laag gelegen nat gebied worden gemeden. Deze biotopen zijn niet aanwezig binnen het projectgebied. Ook zijn er geen broeihopen aangetroffen binnen het projectgebied.
Weekdieren	
Platte schijfhoorn	Er is geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied. De platte schijfhoorn komt voor in zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing. Vaak in draadalg-vegetaties. Ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbenscheer. Daarnaast soms op de wortels van o.a. lisdodde en vergelijkbare oevergebonden planten. De soort leeft niet in verontreinigd of brak water.
Planten	
Glad biggenkruid	Glad biggenkruid groeit op zonnige, warme, open plaatsen) op droge, voedselarme, met name stikstofarme, zwak zure, kalkarme grond in akkers (graanakkers en akkerranden), zeeduinen (laag blijvend duingrasland), bermen

	(open plekken en pas ingezaaide bermen) en grasland (gazons). Deze biotopen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.
Kartuizer anjer	Kartuizer anjer groeit in grasland (schraal grasland en kalkgrasland), bermen en rotsachtige plaatsen. Deze biotopen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.
Kluwenklokje	Kluwenklokje groeit in bermen, grasland (kalkgrasland), iets ruderaal plaatsen, rivierdijken, zandige ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen. Deze biotopen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.
Muurbloem	Muurbloem groeit op rotsachtige plaatsen (rotswanden), klippen, mijnsteenbergen, afgravingen (oude steengroeven), kademuren, kerkhofmuren, oude stadsmuren en ruïnes. Deze biotopen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.
Schubvaren	Schubvaren groeit op oude muren, rotsen, spleten van stenen constructies en kalkstenen muurtjes langs begraafplaatsen en wegen. Deze biotopen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.
Wilde weit	Wilde weit groeit doorgaans op zonnige plaatsen met een matig droge, matig voedselrijke, kalkrijke, enigszins omgewerkte grond bodem. De plant wordt meestal gevonden in akkers, op rotsachtige plaatsen, grasland (kalkgrasland), bermen, op puinkegels aan de voet van kalkhellingen en heggen. Deze biotoopsoorten zijn niet aanwezig binnen het plangebied.
Wolfskers	Wolfskers groeit in bossen (open plekken en langs bosspaden, bosranden, kapvlakten, brandvlakten, stenige plaatsen, ruderaal plaatsen en braakliggende grond. Deze biotopen zijn binnen het plangebied niet aanwezig.
Vlinders	
Grote vos	De grote vos heeft als waardplant; iep, zoete kers en wilgensoorten. Deze boomsoorten zijn niet aanwezig binnen het plangebied.
Libellen	
Gevlekte witsnuitlibel	Deze libel leeft in laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen met een beschutte ligging waarin het water helder, ondiep (één meter of minder) en matig voedselrijk is. Zowel vegetatie loze als dichtgegroeide wateren worden gemed. Deze biotopen zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

Bijlage III Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Vleermuizen

Nieuwbouw

Spouwmuren zijn uitermate geschikt voor vleermuizen. Geschikte permanente verblijfplaatsen kunnen worden gecreëerd door bij de nieuwbouw een spouwmuur te realiseren van ten minste 2 centimeter diep. Invliegopeningen in de vorm van open stootvoegen van 1,5 tot 2 cm breed geven dwergvleermuizen toegang tot de spouwmuur. Laatvliegers hebben wat meer ruimte nodig om in te vliegen, namelijk tussen de 1,8 en 2 centimeter. Bij het gebruik van isolatie aan de binnengevel is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat er kunststof gaas wordt aangebracht met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter om vleermuizen de mogelijkheid te bieden te zich vast te klampen. De stootvoegen moeten zich op ten minste 3 meter hoogte bevinden en niet boven ramen of deuren geplaatst.

Als het niet gewenst is dat vleermuizen zich vrij door de spouwmuur bewegen, is het in metselen van vleermuisstenen een goed alternatief. De ruimte in een inmetzelsteen is beperkt. Het is dan ook raadzaam inmetzelstenen te koppelen zodat een grotere verblijfplaats ontstaat.

Renovatie

Als een bestaande spouwmuur wordt geïsoleerd blijft er vaak te weinig ruimte over om nog te kunnen functioneren als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. Het is dan nog wel mogelijk in metselstenen aan te brengen tussen het binnen- en buitenblad van de spouwmuur.

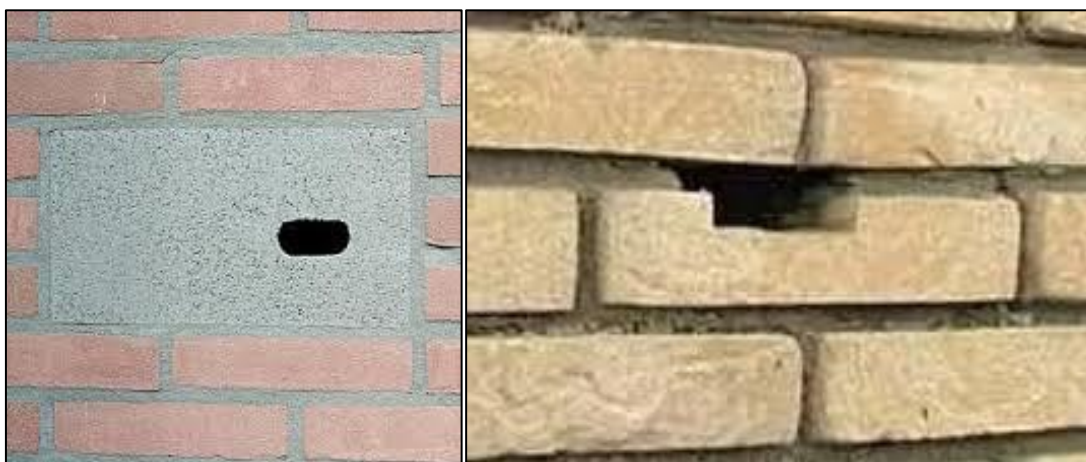

Boeiboorden of gevelbetimmering kan ook een verblijfplaats bieden aan vleermuizen. Door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering wordt een potentiële verblijfplaats gerealiseerd. Het is belangrijk dat de vleermuizen grip hebben, dus de wand moet ruw zijn.

Gierzwaluw

Voor gierzwaluwen kan onder andere gebruik gemaakt worden van inmetselfasten in de gevel en nestpannen op het dak. De neststenen kunnen zowel zichtbaar als onzichtbaar in de gevel worden verwerkt.

Bij het aanbrengen van neststenen in de gevel is het van belang rekening te houden met de mate van opwarming van de neststenen. De neststenen moeten bij voorkeur in noordelijk of oostelijk gerichte gevels worden aangebracht of onder de schaduw van een overstek.

Ook in nestpannen op het dak kan de temperatuur snel oplopen. Deze moeten onder geen beding op zuidelijk of westelijk gerichte daken worden gelegd. De kans is groot dat de jongen dit niet overleven. Zeker als de daken zijn geïsoleerd, kan warmte niet meer ontsnappen en is oververhitting een reëel gevaar. Gaten in overstekken en dakgootomlijstingen bieden goede mogelijkheden voor gierzwaluwen om te nestelen. De temperatuur in dit soort betimmeringen is beter gereguleerd en het is goed aan te vliegen door de soort.

Huismus

Voor huismussen kan heel gemakkelijk nestruimte worden gerealiseerd door het (ver)plaatsen van vogelschroot tot onder de derde rij dakpannen. Op deze manier wordt voldaan aan het Bouwbesluit, maar blijft het dak beschikbaar voor de huismus. Bij huismussen moet rekening worden gehouden met de eisen die de soort stelt aan zijn omgeving. Om te kunnen functioneren als broedlocatie moet op zeer korte afstand voldoende dekking en voedsel aanwezig in de vorm van inheemse bomen en planten. Soorten als liguster, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn en vlier zijn hier heel geschikt voor.

Insectenhôtels

Door insectenhôtels te plaatsen in een voedselrijke omgeving met veel inheemse bloemen kunnen insecten worden gelokt. Het is van belang om goed te letten op de grootte en diepte van het insectenhôtel en deze te plaatsen op een zonnige plek om deze succesvol te laten zijn. Een insectenhôtel kan de diversiteit lokaal vergroten en de insecten vormen een goede voedselbron voor vogels en vleermuizen.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

Kijk voor meer informatie op:
www.checklistgroenbouwen.nl
www.bouwnatuurinclusief.nl